

Choinka na święta – co wybrać, jak ubrać?

Jakie drzewko?

Nieodłącznym symbolem każdych świąt Bożego Narodzenia jest choinka. Powstaje jednak odwieczne pytanie jakie drzewko wybrać: prawdziwe czy sztuczne? Prezentujemy przyjazne dla środowiska sposoby na piękne i ekologiczne drzewko w domu.

Zaletą sztucznej choinki jest jej trwałość i wielorazowość. Używając jej nie powodujemy corocznego wycięcia drzewa. Jednak produkcja, przerób i utylizacja plastiku, z którego robi się takie choinki, obciąża środowisko. Plastikowa choinka, po wykorzystaniu, rozkładać się będzie do 500 lat!

Dlatego warto jednak kupić prawdziwą choinkę – nie tylko wprowadzi nas w lepszy nastój świąteczny, ale jest także bardziej przyjazna środowisku. Jak wynika ze statystyk aż 98% choinek na świecie pochodzi ze specjalnie w tym celu prowadzonych upraw (np. pod liniami energetycznymi, gdzie wyższe drzewa i tak nie mogłyby rosnąć¹) lub z przecinek „pielęgnacyjnych” prowadzonych w ramach standardowej gospodarki leśnej, a tylko 2% z nielegalnej wycinki z lasu². Podstawą rzetelnego zakupu jest więc sprawdzenie źródła pochodzenia drzewka. Sprzedający publicznie musi posiadać świadectwo legalności jego pochodzenia. Drzewka pochodzące z uprawy choinek mają specjalne etykiety i zwykle są zastępowane nowymi sadzonkami. Oczywiście najlepiej kupować drzewka wyrosłe lokalnie. To wszystko nie zapewnia jednak, że na plantacji nie stosowano szkodliwych dla środowiska metod. Dlatego jeszcze lepiej jest nabywać drzewka z odpowiednimi certyfikatami. W Warszawie można nabyć choinkę z certyfikatem FSC,³ świadczącym o odpowiedzialnym zarządzaniu zasobami leśnymi.⁴

Co zrobić z naturalną choinką po świętach? Zimą można ją wykorzystać jako materiał izolacyjny dla roślin w ogrodzie. Można również spalić ją i ogrzać dom. Jeśli mieszkamy w bloku i nie mamy ani ogrodu ani pieca to pojawia się problem. Wyrzucane po świętach choinki, jako produkt naturalny, nie są odpadem niebezpiecznym, jednak ze względu na gabaryty mogą stanowić kłopot dla odbiorcy odpadów. Biorąc pod uwagę ilość wyrzucanych po świętach choinek naturalnych, również one mogą obciążać składowiska odpadów komunalnych. Tak więc nie należy wrzucać ich do pojemników na odpady. Dlatego po ubiegłorocznych świętach Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie zorganizował akcję zbiórki starych choinek. Były one przekazywane do kompostowni, rozdrabniane i przerabiane na biomasę. Powstały kompost może służyć za nawóz na skwery i trawniki. W ten sposób drzewko uzyskiwało drugie życie. Obecnie Fundacja AERIS Futuro⁵ z Krakowa stara się o powtórkę tej akcji na początku 2012 r. System poświęconego odbioru zużytych choinek dobrze funkcjonuje w Poznaniu (10 zł opłaty za drzewko).

Oczywiście lepsza jest żywa choinka w donicy, taką którą po świętach można posadzić w ogrodzie lub postawić na balkonie by dalej rosła i zamieniała CO₂ w tlen. Choinkę z balkonu można w następane święta znów przenieść do domu. Koniecznie trzeba pamiętać by żywą choinkę podlewać i by nie trzymać jej w pobliżu źródeł ciepła. Mimo tych zabiegów przeniesienie drzewka z warunków jakie panują na zewnątrz do ciepłego mieszkania powoduje pobudzenie jego roślinności i nie może trwać zbyt długo. Po zakończeniu świąt raczej nie należy żywej choinki od razu wystawić na zimno na balkon ani do ogrodu. Lepiej na kilkanaście dni umieścić ją w warunkach przejściowych, np. w piwnicy aby uspić procesy roślinne (można na ten czas owinąć ją ciasno folią, by jej gałązki nie zawadzały nam i nie ulegały niszczeniu). Dopiero potem można wystawić choinkę na zewnątrz a na wiosnę przesadzić do gruntu. Do tego celu lepiej nadaje się świerk niż jodła, która gorzej się przyjmuje po przesadzeniu. Ponadto jodła, w odróżnieniu od świerka, bywa chroniona (w tym roku w woj. śląskim i świętokrzyskim),⁶ więc w przypadku nabycia choinki pozyskanej nielegalnie narażamy się na dodatkowe problemy. Kupując choinkę w donicy należy też zwrócić uwagę czy korzenie drzewa nie zostały zbyt przycięte podczas przesadzania z gruntu do donicy, co praktykują nieuczciwi czy nieuczciwi sprzedawcy. Gdy donica jest większa to i prawdopodobieństwo, że choinka przeżyje jest większe.

Jako ciekawostkę można podać, że np. na Ukrainie⁷ i w Czechach⁸ pojawiły się firmy oferujące możliwość wypożyczenia żywej choinki.

¹ „Przewodnik ekologiczny”, „Zwierciadło”, czerwiec 2010, s. 71.

² „Po choinkę częściej bez siekiery”, rp.pl/artykul/582846.html

³ moj-ogrodnik.pl/miejsce/Ponad-7-tysiecy-osob-na-jednym-malym-BioBazarze-w-Warszawie-605-a/str0

⁴ Nie znaczy to, że wszystkie niecertyfikowane choinki pochodzą z nielegalnej wycinki lasów tropikalnych ani nawet z kradzieży z lasów krajowych (choć oczywiście kradzieże w polskich lasach państwowych i prywatnych też się zdarzają). Certyfikat FSC oznacza, że choinki pochodzą z lasów zarządzanych są zgodnie z międzynarodowymi standardami ochrony środowiska, poszanowaniem wartości społecznych miejscowej ludności oraz jednoczesnym zachowaniem równowagi między zasadami ekonomicznego prowadzenia gospodarki leśnej, a utrzymaniem trwałości ekosystemów leśnych. Warto tu wspomnieć o zrównoważonym zarządzaniu i przestrzeganiu praw ludzi pracujących w lasach. Zasady dobrej gospodarki leśnej zdefiniowane przez FSC można znaleźć m.in. na stronie RDL P Olsztyn: olsztyn.lasy.gov.pl/gospodarka/certyfikat-fsc. Nie wszystkie lasy i plantacje leśne spełniają te kryteria, więc kupując choinkę z certyfikatem FSC mamy gwarancję, że nie została ona wycięta z terenu chronionego, źle zarządzanego czy ukradzioną.

⁵ aeris.eko.org.pl/ekonsument/pl/a66535_podaruj_choince_drugie_zycie.html

⁶ grzybland.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=451&Itemid=1

⁷ polskieradio.pl/5/3/Artykul/284950,Wypożyczalnia-choinek-na-swietach

Zgodnie z zasadą 3R⁹ polecamy także choinki wykonane np. z gałązek świerka, pochodzących np. z zabiegów pielęgnacyjnych w lesie czy z uszkodzonych drzewek. Fantazyjne stroiki i choinki można wykonać także z innych materiałów, np. zbudowane z 320 używanych rowerów 12-metrowe „drzewko” bożonarodzeniowe stanęło w centrum handlowym w Szejnang (północno-wschodnie Chiny)¹⁰ zaś w bliższym nam Olsztynie, w bibliotece Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego powstała choinka zbudowana z 1600 książek wycyfanych już ze zbiorów bibliotecznych.¹¹

Świąteczne choinki zostały wykorzystane do promocji odnawialnych źródeł energii. Przed galerią SFERA w Bielsku-Białej Fundacja Ekologiczna ARKA zainaugurowała akcję „Choinka z klimatem”¹² w ramach ogólnopolskiej kampanii „Zadbaj o klimat”. Jest to pierwsza w Polsce świąteczna choinka, której energooszczędne oświetlenie LED (ponad 3000 lampek) jest napędzane przez system 6 rowerów, prądnic i akumulatorów. System ten zasilany jest przez osoby pedałujące na rowerach, a powstała energia magazynowana jest w akumulatorach żelowych i pozwala na ciągłe oświetlenie 7-metrowej choinki. Każdy z uczestników na specjalnym liczniku zamontowanym na rowerze może obserwować ile prądu wytworzył. Wydarzeniu towarzyszą wystawy edukacyjne i warsztaty.

Ozdoby i stojaki na choinkę

Gdy już wybraliśmy choinkę stajemy przed kolejnym wyzwaniem: czym ją przystroić? Nie wszystkie ozdoby choinkowe i stroiki muszą być kupione. Czasem można wiele pięknych ozdób zrobić w domu. Przydatne okażą się: owoce pomarańczy, cytryny lub mandarynki (pokrojone w plastry i suszone lub świeże), orzechy i bakalie, kolorowe trawy lub źdźbła zbóż, szyszki, cynamon, goździki lub wanilia (nie tylko zdobią ale także dają piękny zapach), wstążeczki materiałowe i inne pozostałości, po starych opakowaniach na prezenty, fragmenty z innych (np. połamanych) ozdób. Inspiracje jak można wykorzystać te elementy znajdziecie na portalu Mój ogródek.¹³ Dla miłośników designu i recyklingu zarazem polecamy kilka pomysłów na jakie natrafiliśmy na Przetworach¹⁴ w Warszawie gdzie artyści

udowodnili, że bańki ze starych żarówek i wycinanki z kartonowych pudełek mogą także stać się wartościową ozdobą. Znaleźliśmy tam też ciekawe pomysły na stojaki na choinki: stare pudełka pokrojone w prostokąty o tych samych rozmiarach sklejaemy ze sobą, w środku bryły wycinamy dziurę i montujemy system mocujący i otrzymujemy wspianą, stabilną, wyjątkową i designerski stojak na drzewko.

Dla bardziej odważnych artyści zaproponowali stojak na drzewko ze starego krzesła i stołka.¹⁵ Na koniec, dla miłośników wina, proponujemy, utrzymany w konwencji upcyklingowej, łańcuch z korków.¹⁶ Wspólne robienie ozdób to nie tylko okazja by ograniczyć odpady, ale przede wszystkim szansa by razem z domownikami stworzyć niepowtarzalne drzewko, które na pewno wprowadzi nas w wyjątkowy i świąteczny nastrój.

opr. Andrzej Żwawa, Zuzanna Zajczenko

Źródło:

ekonsument.pl/a66516_jaka_choinke_na_swieta.html

Pakujesz prezenty w Puszczy Białowieską?

Prezenty zapakowane w papier z Puszczy Białowieskiej? Jak to możliwe? To bardzo proste. Zeszłoroczne decyzje Ministra Środowiska nie zostały wdrożone i duże korporacje kupowały drewno z Puszczy. Tak nasz skarb narodowy przerabia się na papier i płyty wiórowe.

⁸ ulicaekologiczna.pl/zdrowy-styl-zycia/fajna-inicjatywa-wypożyczalnia-choinek

⁹ ekonsument.pl/zasada3r

¹⁰ polonia.wp.pl/gid,14078954,title,To-najdziwniejsza-choinka-swiatea-zdjecia,galeria.html

¹¹ ulicaekologiczna.pl/design/choinka-z-ksiazek-w-bibliotece-oczywiscie

¹² fundacjaarka.pl/programy/zadbaj-o-klimat/choinka-z-klimatem

¹³ moj-ogrodek.pl

¹⁴ [flickr.com/photos/zielonasiiec/?saved=1](https://www.flickr.com/photos/zielonasiiec/?saved=1)

¹⁵ [flickr.com/photos/zielonasiiec/6537490475/in/photostream](https://www.flickr.com/photos/zielonasiiec/6537490475/in/photostream)

¹⁶ ulicaekologiczna.pl/wp-content/gallery/swieta-zrz/3.jpg

Na stronie internetowej TyDecydujesz.org można podpisać apel do nowego Ministra Środowiska, Marcina Korolca aby zgodnie z deklaracjami swojego poprzednika obniżył ilość wycinanych drzew w Puszczy Białowieskiej oraz powstrzymał gospodarkę leśną w najcenniejszych przyrodniczo miejscach tego unikalnego lasu.

W ten sposób organizacja chce przypomnieć, że były Minister Środowiska pod koniec 2010 roku wydał podległym mu jednostkom Lasów Państwowych polecenie zredukowania pozyskania drewna z Puszczy Białowieskiej do 48,5 tys. m³. Zadeklarował również zakaz wycinki w starodrzewach oraz dalsze redukcje cięć do poziomu niezbędnego dla zaspokojenia potrzeb lokalnej ludności, tj. do ok. 30 tys. m³ rocznie. Pozyskiwanie drewna z Puszczy Białowieskiej dla celów przemysłowych miało nie być już możliwe od 2011 r.¹⁷

Dzisiaj już wiemy, że Generalny Dyrektor Lasów Państwowych nie zagwarantował wykonania poleceń służbowych Ministra Środowiska oraz nie dotrzymał własnego słowa. W przygotowanym planie urządzania lasu, który będzie określał zasady gospodarki leśnej w Puszczy Białowieskiej przez najbliższe 10 lat, nie uwzględniono żadnego z publicznie ogłoszonych zobowiązań. Greenpeace dotarł do informacji, że to konkretni pracownicy Lasów Państwowych, świadomie sabotując polecenia swojego przełożonego, doprowadzili do sytuacji, w której decyzje Ministra, zamiast wejść w życie, utknęły po drodze między Ministerstwem Środowiska, Generalną Dyrekcją Lasów Państwowych a odpowiedzialnymi za ich wprowadzenie nadleśnictwami. Na początku przyszłego roku to Minister Korolec będzie mógł powstrzymać wycinkę, nie podpisując 10-cio letniego planu urządzania lasu w przygotowanej przez leśników formie i egzekwując wykonanie poleceń swojego poprzednika. Od tej decyzji będzie zależeć przyszłość Puszczy Białowieskiej.

Przeprowadzone przez Greenpeace śledztwo dowodzi, że nie podjęto także żadnych działań w związku z obietnicą sprzedaży drewna z Puszczy Białowieskiej wyłącznie na potrzeby lokalne. Do tej pory puszczańskie drewno w zdecydowanej większości wyjeżdżało poza tamtejsze gminy i trafiało m.in. do takich potentatów przemysłu drzewnego jak Kronospan czy International Paper. Warto podkreślić, że ta ostatnia firma zadeklarowała już ponad rok temu, iż nie będzie w swojej produkcji wykorzystywać drewna z Puszczy Białowieskiej.¹⁸

„To, że pracownicy Lasów Państwowych sabotują decyzje Ministra Środowiska jest tak samo skandaliczne, jak fakt, że Puszcza Białowieska jest przerabiana na papier i płyty wiórowe przez koncerny, które chcą uchodzić za ekologicznie odpowiedzialne. Dlatego w pierwszej kolejności wzywamy International Paper do oczyszczenia swojego łańcucha dostaw z drewna, które pochodzi z Puszczy Białowieskiej”, mówi Robert Cyglicki z Greenpeace Polska.

Maria Huma
na podstawie: greenpeace.org

Źródło:

ekonsument.pl/a66517_pakujesz_prezenty_w_puszcze_bialowieska.html

¹⁷ Ministerstwo Środowiska na rzecz ochrony Puszczy Białowieskiej. Ochrona Puszczy Białowieskiej – wzmocniona i zagwarantowana, mos.gov.pl/arttykul/archiwum/7_aktualnosc/13388_ministerstwo_srodowiska_na_rzecz_ochrony_puszczy_bialowieskiej_br_ochrona_puszczy_bialowieskiej_wzmocniona_i_zagwarantowana.html%20%5D

¹⁸ ekonsument.pl/a653_ikea_rezygnuje_z_kupowania_drewna_z_puszczy_bialowieskiej.html

Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć
ul. Sławkowska 12, 31-014 Kraków

tel. +48 12 431 28 08, fax +48 12 431 28 08
e-mail: info@zielonasiec.pl

Polska Zielona Sieć
www.zielonasiec.pl, www.ekonsument.pl

Publikacja powstała w ramach projektu realizowanego przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej. Publikację sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za treść publikacji odpowiada Polska Zielona Sieć, poglądy w niej wyrażone nie koniecznie odzwierciedlają oficjalne stanowisko Unii Europejskiej.

